

"Dansteneren,"
et halvugentlig Nyheds- og Oplysningssblad for det danske Folk i Amerika,
udgivet af
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

"Dansteneren" udkommer hver Onsdag og
Lørdag.
Pris pr. Aargang i De Forenede Stater
\$1.50; til Udlænding \$2.00.
Bladet betales i Postkasse. Beilling, Beta-
ling, Adresserforandringer og alt andet
angaaende Bladet, adresseres:
DANISH LUTH. PUBL. HOUSE,
Blair, Nebr.

Redaktør: Harald Jensen
Entered at the Post Office at Blair, Nebr.
as second-class matter.

Advertising Rates made known upon
application.

"Dansteneren"

bliver sendt til Subskribenter, indtil udtryk-
telig Udgivelse modtages af Udgiverne og al-
tid er betalt, i Overensstemmelse med De
Forenede Staters Postloge.

Naar Laererne henvender sig til Kort, der
avterer i Bladet, enten for at lyse hos dem
eller for at ja Oplysninger om det avert-
rede, behes de altid omtale, at de ja Aver-
tisementet i dette Blad. Det vil være til
genfødt Rytte.

Roskilde Domkirke.

Naar man paa Jernbanen fra Ros-
havn til Korsor er sluppen ud af den
træle Hovedstad med sine laf-
neagtige Huse, fine Sporvogne og sit
Høsteklyber, glider man en Stund
frem gennem landlige, men temmelig
tedelig og flade Egne, intil pludselig
til Høje en By danner op over hvis
lave Tage en majestætisk Kirke hører
sig mod Himmelnen. Det er Roskilde,
Enhver Dans, der har nogen poetist
og historist Sans i Livet, føler sig her
omsovet af ærværdige Minder. Her
melder Sagnene fra graa Oldtid om
Hroat, Helge og Lejregård. Her bryg-
ges Harald Blaastrand af Tre den fæ-
ste Kirke, som paa Sjælland løftede
Korset mod himlen, og i Kirken Lb
grundlagdes et Kongesæde. Foran
denne Kirkes Alter lod Knud den Sto-
re i overlet Brede sin Sooger Ulf Jarl
dræbe, og ved dens Hovedindgang træ-
ede et halvt Arhunderde senere Kong
Svend som angrende Synner foran
Bisp Vilhelm, der havde udslýgt
Banstræalen mod sin tongelige Ven.
Her steg med Absalon Skjalm Hvides
St. op i Danmarks fornemste Bispe-
sæde og indledte den glimrende Tids-
alder, da Danmark herstede i Norden og
dets Banner vajede ved Østersøens fjer-
ne Klyster. Her præbodt Krumsaven
i ærgerige Bispers Haand mange
Gang at tage Kampen op med Konge-
scepteret. Og her fuldsørtes i Løbet af
et Par Arhundrede den herlige Kirke,
som staar endnu, og som fittert
maa falbes den fløneste i vort Land,
den Kirke, som ved efterhaanden at
give Rum for den oldenborgske Konge-
stamme's Grave er kommet til at staar,
om vi saa maa sige, som Danmarks
Westminster, St. Denis eller Ribber-
holmskirke. Om denne Kirke, endnu
mere end om Maglekildens kristal-
klare Banne eller den smutte Issefjord,
famler sig vor Oprørsmønighed, idet
vi stander ved Roskilde.

Roskilde Domkirke! Der er noget
let og undfuslt ved denne Bygning,
mere end ved vores andre Domkirker,
noget fint og graciøst ved disse slan-
ke Spir paa de smæle Tivillingtaarne,
som hæver sig op over de mere bekkede
Omgivelser. Vi gaaer rundt om
Kirken. Vi lægger Mærke til det me-
get farvelige tongelige Palæ, der er
 forbundet med Kirken. Kor ved en
muret Gang, et Minde fra den Tid,
da den gamle Bispegaard saa her. Vi
lader Øjet følge Kirken's røde Mure
med dets Blæser og Horairinger; vi
fluer op mod de høje gothicke Tinde,
og vi tænker, som vi atter og atter mac-
tente, naar vi staar foran en af Fortidens
store Kirker: "Hvor det dog
alligevel en forunderlig mægtig Tid,
da disse Kirker byggedes! Hvad fun-
de man ikke den Gang for Guds
Eres Skyld!" Og saa er det, det
forunderlige ved det Hele, at alle dis-
se store Kirker fra Middelalderen er
bleven byggede saa stilfærdig, saa al-
deles uben Bræf og Bram, uden at der
er freget op derover som over en Hæ-
tegning, af Mæn, hvis Navne det
endogsaa tidt er helt vanslig at faa
at vide, ganste som om det at bygge
Herrens Hus saa prægtig som muligt
var en Sag, der fulgte af sig selv."

De mange Kapeller, der i Tidens

Lob er byggede til Kirken, tidt i helt
fortællig Bygningsstil, stæmmer, i alt
Tald i Lægmands Døje, ikke Bygnin-
gen. Et end Stilen derved ikke blevet
ganste "ren", saa har Fortælligheden
just sin ejendommelige Charme ved at
være om de fortællige Vibsalde.
Navnlig Frederik den 5. Kapel ved
Sydsiden med sine halvrunde vinduer
og sin store kobbertætte Kuppel taler
højt om en i Tid, hvis Bygningsstil er
vært fortællig fra den gamle Domkir-
kes egen. Og Kristian 4. Kapel paa
Nordfoden peger jo ved sin Renæssan-
cefist igen her paa andre Tider.

Vi stiller os foran de to mægtige Ho-
vedaarde. I Modstæning til mange
andre willingtaarne Kirker, hvor
Taarnene er af fortællig Højde, har vi
her to lige høje Taarne. Fra Jorden
og op til Spirenes Top er det 237
Fod. Det højeste Blis paa Kirken
faaer vi dog maast ved at gaa over til
den nordstøre Side og stille os mellem
de gamle Stiftsbiblioteker og det ton-
gelige Palads. Det Syn, som Kirken
hører fra frembyder, med Kannitforet,
der hæver sig over det egentlige Kor,
sluttende sig til begge Korfløjen og en-
de i det af Erik af Pommern opsatte,
slante "Tidspir", alt i den ældste
Rundbuestil og med Kors paa alle
Tinderne, medens Hovedaardene rager
op i Baggrundene — det er i Sandhed
imponerende. "Krystalliseret Musit"
fan man falde en saadan Kirkebyg-
ning, bedre maast „en Prædiken i
Sten". Vi mindes i alt Tald her
om Herrens Ord: „Dersom disse tau,
fuld Stensem ræbe."

Kun sjældent aabnes de store Fløj-
døre i Kirken vestlige Ende, „Konge-
porten" falder; dertil stal der en særlig
højtidelig Unledning. Til daglig
sommertid man ind ad en Sidedør, thi
Kirken har et Vaabenhus haade ved
den sondre og den nordlige Side. Men
under selve Taarnene er der to Kapel-
ler, mod Syd Bethlehemskapellet, mod
Nord St. Sigfrids Kapel. Begge
gemmer Ristet af Adelsmænd.

Træder man nu ind i selve Kirken,
oversættes man af to Ting. Først af
den imponerende Højde. Der er nem-
lig ikke mindre end 41 Alen fra Gul-
vet op til Hævlingerne, en Højde, der
i saa Henseende stiller Roskilde paa
den første Plads blandt alle vor Kir-
ker. Men bernest staar det den Ind-
trænde, at Kirken iste er langere.
Den gør et forholdsvis fort Indtræn.
Sagen er nemlig den, at hele det egent-
lige Kor, Højstoret, er affstillet fra
Kirken og gjort til Kapel, medens Al-
teret staar i det forreste Kor eller
Kannitforet. Derved gaaer omrenten
i Tredied af Kirkerummet tabt.
Men trods dette er det umuligt andet
end at blive griben af den Stønked,
der her møder Øjet. Undagtsfuld og
højtidelig er i Sandhed den Stemning,
der vælles under disse himmelstræ-
bende Hævlinger, som paa en Gang
skjærme over et saa værdigt Gudshus
og over saa mange af Danmarks stor-
ste historiske Minder. Man kan ikke
tilbageholde det Ønske, at denne Kir-
ke, maatte bruges noget mere til før-
stekellige Højtideligheder end til
fælde er. Et Bispevælse eller Præste-
ordination vilde f. Eks. tage sig be-
delig bedre ud her end i den langt
mindre smulde Træ Kirke i Ros-
havn. Nu kommer Roskilde Domkir-
ke kun til sin fulde Ret som Landets
højtidelige Kirke, naat et Medlem af
Kongehuset skal begravdes. Da udsol-
der der sig et Stue for Øjet, som navn-
lig er imponerende at betragte fra de
Gallerier, der højt oppe over Alteret
forbindes Korets toende Sider med
 hinanden. Men hvad maa Kirken ikke
have været i den latolste Tid, da dens
Hovedalter stod i Højstoret med dens
Skiftebælg, Pavé Lucius' Hoved gemt
som Relikvie i sit Alterstrin, der var
omgivet af gyldne Billeder, mehens til
Venstre den hellige Trefoldigheds Al-
ter, til Højre Marie Magdalenes Alter
stættede sig til Korvæggen, og en tre-
sædet Bispestol, en mægtig syvarmet
Lyfstage samt et stort Krucifiks ful-
stændigstede Korets Udhærelse. Da
saal Øjet unhindret op igennem det 130
Alen lange Rum og stansede først
ved den gamle Altertavle med dens
Malerier af Pavé Lucius' Liv og Be-
drifter.

Til Højre for Hovedindgangen tron-
er Orglet paa sit Pulpiit i Barokstil
med Forhøjning. Overalt er her bro-
gede Farve og Engle, der spiller paa
Luth, Harpe eller Basuner. Overst
oppe staar Kong Frederik 3.8. Naome-
tæt; men selve Orglet er endnu el-
dre, idet det blev bygget 1555 af Her-
ren Raphaelis og altsaa nu snart er
halvfjerde Arhundrede gammelt. Ille-

desto mindre regnes det for den yd-
perste i Landet; men det er rigtignok
ogsaa uvædet og forbedret haade 18-
33 og 1877. Her spillede Wenke tidt,
naat han kom herud fra Kobenhavn.
Carl Bernhard opfører os i sine No-
veller om, at naat Orgelet i hine Dage
var lidt forstædt i Roskildeernes Ø-
ren, hed det sig gerne: „Det er vist
Professoren fra Kobenhavn, der er
kommen herud for at spille."

Ogsaa under Hævlingerne paa Skib-
ets sondre Side staar en Kunstuafte.
Det er en gammel Urfiske med to Fi-
gurer, en mandlig og en kvindelig, al-
mindelig kendte under Navnet Per Ør-
ver og Kirsten Kimer. Det er af den
Slags Kunstuafte, som man var
stædt i Middelalderen. Uret hidtrør
fra Tiden omkring Aar 1500. Man-
den staar Time slagene med en Ham-
mer paa en stor Kløft, Konen Kva-
terlagene paa en mindre. Ved Si-
den af dem ses St. Jørgen paa en
Graastimmel, kæmpende med Dragen.
Hver Gang Per Ørver staar Time-
slag, træmer Hesten paa Dragen, som
udskridt et Strig. Hele dette Spil-
leværk vedblev at være i Gang ind-
til Aar 1718, da Domprost Knude be-
klagede sig over, at Menighedens Op-
mærksomhed var mere henvendt paa
Kunstnerne ved Urveret end paa Prä-
dikten. Saal sandt man paa at af-
bryde Forbindelsen mellem Urveret
og Figurerne om Søndagen.

Vi forbigår Prädikestolen, der er
stælt af Kristian 4. og forstådiget
af Sandsten bekledt med Marmor og
Alabast, ligeledes Kristian den Sh-
vendes Stol i Hovedstabet, udstaaren
i Tre, forgyldt og malest, samt Loge-
Urnes mærkelige Bispestol i Sal-
stiet, og vi gaar forbi Døbesteden op
i Koret med den rigt forgyldte Alter-
tavle og Højalteret. Vi er nu i „Kan-
nitforet", hvil 44 ærværdige Munke-
stole, udstaarne i Egetrae i gothisk
Stil, minder os om de foundne Ti-
der, da Kirken talrige Gejstligheder tog
Plads her ved de daglige Bedetimer.
Munkepaa disse Lænestole ender i
underlige Menneske- og Døbeshoveder
af den Slags, man saa ofte finder i
gammel Kirke, vel sagtens som Bis-
pedler paa de raa Naturmagters Un-
dertvingelse under Kirken. Overover
Stolene er der en Rølle interspante,
barnlig udstaarne Billeder, fremstil-
lene Begivenheder af det gamle og det nye
Testament. Først falder dog den præ-
gtige Altertavle i Øjnene. Det er et
Stab med Fløjde, fremstilende en hel
Rølle Begivenheder af Jesu Liv, ud-
mælt udstaarne i Egetrae i en høj-
stil, og er skiftet hertil i Haab om i Winterens
Løb at gøre en strænde Forrening.

M. Johnson og Hustru fra
Scranton har været her paa Besøg
hos deres Datter Mrs. Porter.

Sidste Søndag havde vi efter en
højtidelig dag i vor danske Kirke, der
var nemlig Konfirmation hvor 3 Pi-
ger og 7 Drenge aflagde den gode Be-
tænelse for mange Bidner. Og Gud
alene kan hjælpe disse unge til, at
Benedelsen kan blive en vedvarende
Sandhed for dem til deres Døbådag.
Vejret var særdeles godt den Dag,
havde bevirkede, at mange Mennesker
havde givet Møde, saa Kirken var på-
fullt hælt ud i Gangen og flere maatte
staar udenfor ved Birneerne. Børnene
havde været undervist haade paa Danst
og Engelsk, saa Overhøringen stede
paa begge disse Sprog.

Paa Lørdag Eftermiddag holder
Past. Johnson Auktion paa sit Indbo,
og paa Søndag Aftenspæden med
Altergang. Den 20de dø. gaar han
med Familie til Scranton for at tage
Aftenspæde med Menigheden der, for der
er at rejse til California for at op-
tage en Missionsgerning der ube, hvor
Herren viser ham en aaben Øst.

Past. N. P. Clemmensen fra
Goldfield ventes hertil i en næt Frem-
tid for at optage Arbejdet efter Past.
Johnson. Maatte Herren fra Lov
til at vælge vores danske Kirke, der
er Mindestærke har Erik i nogen
Maade affonet sit Kirkerov. Langt
mindre imponeres man af Frederik den
fjerde og Kristian de femtes samt
deres Dronninger, der ogsaa
paa disse Egne, saa nogle vilde lobe
sig frelse og komme til at hvile i Troen
paa Jesu som deres Frelser!

Bor Stole.

Et nu malet og sat i Stand indven-
dig og tilbæk uddenvig. Med Hensyn
til Elever set det ret løbende ud. Stol-
direktionen, der tillige er Ettersam-
mone, vil være her den 1. Oktober,
saa Studenten, der villes optages i den
teologiske eller forhærdende Plads,
tunne raadfore sig med denne, og
hvil 1500 til 1550 kroner. Det er
hvor det findes nødvendigt, blive
aminerede.

Vægmalerier gentaader i Grindringen
og i alle de øvrige Hovedstæder fra
København til København, medens
fortæller Portrætter fremstiller de be-
rømte Mænd i hans Tid, og pragt-
fulde Rister gemmer de forhærdede Led-
ninger af fjerde Kristian, tredie Fre-
derik og deres Dronninger. Et St.
Birgittes og St. Laurentius' Kapel-
ler, hvori med sine Billeder og histori-
ske Mindre, begiver vi os dernæst over
i det sondre Sibestib. Her døeler vi
først i Kristian den fjerde eller Hæ-
lighetskongers Kapel, hvor Kristian den
fjerde, Kristian den tredie og Frederik den
andend huler med deres Dronninger,
hvori med sine Billeder og histori-
ske Mindre, begiver vi os dernæst over
i det sondre Sibestib. Her døeler vi
først i Kristian den fjerde eller Hæ-
lighetskongers Kapel, hvor Kristian den
fjerde, Kristian den tredie og Frederik den
andend huler med deres Dronninger,
hvori med sine Billeder og histori-
ske Mindre, begiver vi os dernæst over
i det sondre Sibestib. Her døeler vi
først i Kristian den fjerde eller Hæ-
lighetskongers Kapel, hvor Kristian den
fjerde, Kristian den tredie og Frederik den
andend huler med deres Dronninger,
hvori med sine Billeder og histori-
ske Mindre, begiver vi os dernæst over
i det sondre Sibestib. Her døeler vi
først i Kristian den fjerde eller Hæ-
lighetskongers Kapel, hvor Kristian den
fjerde, Kristian den tredie og Frederik den
andend huler med deres Dronninger,
hvori med sine Billeder og histori-
ske Mindre, begiver vi os dernæst over
i det sondre Sibestib. Her døeler vi
først i Kristian den fjerde eller Hæ-
lighetskongers Kapel, hvor Kristian den
fjerde, Kristian den tredie og Frederik den
andend huler med deres Dronninger,
hvori med sine Billeder og histori-
ske Mindre, begiver vi os dernæst over
i det sondre Sibestib. Her døeler vi
først i Kristian den fjerde eller Hæ-
lighetskongers Kapel, hvor Kristian den
fjerde, Kristian den tredie og Frederik den
andend huler med deres Dronninger,
hvori med sine Billeder og histori-
ske Mindre, begiver vi os dernæst over
i det sondre Sibestib. Her døeler vi
først i Kristian den fjerde eller Hæ-
lighetskongers Kapel, hvor Kristian den
fjerde, Kristian den tredie og Frederik den
andend huler med deres Dronninger,
hvori med sine Billeder og histori-
ske Mindre, begiver vi os dernæst over
i det sondre Sibestib. Her døeler vi
først i Kristian den fjerde eller Hæ-
lighetskongers Kapel, hvor Kristian den
fjerde, Kristian den tredie og Frederik den
andend huler med deres Dronninger,
hvori med sine Billeder og histori-
ske Mindre, begiver vi os dernæst over
i det sondre Sibestib. Her døeler vi
først i Kristian den fjerde eller Hæ-
lighetskongers Kapel, hvor Kristian den
fjerde, Kristian den tredie og Frederik den
andend huler med deres Dronninger,
hvori med sine Billeder og histori-
ske Mindre, begiver vi os dernæst over
i det sondre Sibestib. Her døeler vi
først i Kristian den fjerde eller Hæ-
lighetskongers Kapel, hvor Kristian den
fjerde, Kristian den tredie og Frederik den
andend huler med deres Dronninger,
hvori med sine Billeder og histori-
ske Mindre, begiver vi os dernæst over
i det sondre Sibestib. Her døeler vi
først i Kristian den fjerde eller Hæ-
lighetskongers Kapel, hvor Kristian den
fjerde, Kristian den tredie og Frederik den
andend huler med deres Dronninger,
hvori med sine Billeder og histori-
ske Mindre, begiver vi os dernæst over
i det sondre Sibestib. Her døeler vi
først i Kristian den fjerde eller Hæ-
lighetskongers Kapel, hvor Kristian den
fjerde, Kristian den tredie og Frederik den
andend huler med deres Dronninger,
hvori med sine Billeder og histori-
ske Mindre, begiver vi os dernæst over
i det sondre Sibestib. Her døeler vi
først i Kristian den fjerde eller Hæ-
lighetskongers Kapel, hvor Kristian den
fjerde, Kristian den tredie og Frederik den
andend huler med deres Dronninger,
hvori med sine Billeder og histori-
ske Mindre, begiver vi os dernæst over
i det sondre Sibestib. Her døeler vi
først i Kristian den fjerde eller Hæ-
lighetskongers Kapel, hvor Kristian den
fjerde, Kristian den tredie og Frederik den
andend huler med deres Dronninger,
hvori med sine Billeder og histori-
ske Mindre, begiver vi os dernæst over
i det sondre Sibestib. Her døeler vi
først i Kristian den fjerde eller Hæ-
lighetskongers Kapel, hvor Kristian den
fjerde, Kristian den tredie og Frederik den
andend huler med deres Dronninger,
hvori med sine Billeder og histori-
ske Mindre, begiver vi os dernæst over
i det sondre Sibestib. Her døeler vi
først i Kristian den fjerde eller Hæ-
lighetskongers Kapel, hvor Kristian den